

Kwart groten geslagen voor Maria van Bourgondië te Dordrecht, 1477-1482

Er zijn tijdens het korte bewind van Maria van Bourgondië twee types kwart groten geslagen te Dordrecht. Pieter Otto van der Chijs beschrijft in zijn werk één van deze types: 'Het muntje heeft op de voorzijde binnen een parelrand de letter M van oude vorm en op de keerzijde aanschouwt men het gebloemde, als in pijnappels eindigende, kruis binnen een parelkrans'.¹ Als omschriften leest hij op de voorzijde + MARIA * COMIT * hOL' en op de keerzijde + IN * NOMINE * DOMINI. Alphonse De Witte beschrijft een tweede type, het betreft een stuk met op de voorzijde een grote M in het veld en met omschrift + MARIAE COMITISSA * h.² Op de keerzijde ziet hij een kort gevoet kruis dat in het midden is opengewerkt met een kleine rozet. In de kwartieren zijn twee rozetten en twee lelies alternerend afgebeeld, het omschrift + IN * NOMINE * DOMINI *. Van Gelder en Hoc hebben waarschijnlijk een fout gemaakt in hun beschrijving van het type van De Witte indien deze wordt vergeleken met de bijbehorende foto. Vermoedelijk heeft Hugo Vanhoudt deze fout overgenomen, want een variant met twee leeuwjes en twee lelies afwisselend in kwartieren heb ik niet teruggevonden.⁴ Over de initiaaltokens schrijft Van der Chijs dat hij zowel gewone als Gelderse kruizen op zelfde munttypes tegenkomt, iets wat ik kan bevestigen en ook op de kwart groten is dit van toepassing. In het geval van de interpuncties spreekt hij naast een ster van dubbele sterren, kruizen, rozetten en zonderlinge liggende halve maantekens. Het laatste een teken dat ik aanzie als een afkortings- of abbreviatuurteken.

Variant

Van het type 'De Witte' kwam mij deze lente een, jammer genoeg sleets, stuk onder ogen waarop ik een aantal afwijkingen vaststelde. Op de voor-

Maria van Bourgondië, kwart groot, type Van der Chijs 16.22

Maria van Bourgondië, kwart groot, type De Witte 4.4

zijde staat rond een grote M een 'foutloos' omschrift: (Gelders kruis) M[A]RIA * COMIT[ISS] A * hO'. De letters tussen de vierkante haken zijn onvoldoende zichtbaar om zeker te zijn. De eerste ster van de interpunctie is fijn en heeft zes stralen, van de tweede is dit niet zeker en de spatie tussen de h en de O' is groot maar onvoldoende om nog plaats te laten voor enig ander teken of letter.

De keerzijde is qua muntbeeld vermoedelijk niet afwijkend van het voorbeeld, met in het eerste en vierde kwartier een rozet met vijf bloemblaadjes en in het tweede en derde kwartier een liele. Wat er zich in het midden van het kruis bevindt is dan weer onzeker. Het omschrift vertoont een afwijking: (Gelders kruis) IN [* n] OMINE * DOMINI liele. De Gelderse kruizen en de sterren komen voor op verschillende munten van Maria van Bourgondië te Dordrecht, maar

Maria van Bourgondië, kwart groot gevonden nabij Diest

voor de lelie is geen verklaring. Is het een muntmeesterteken, een ander teken of gewoon een fantasie? Het muntje heeft een diameter van 18 mm en een massa van 0,6 gram en is gevonden door Ben Van Genechten in de omgeving van Diest, België en aangemeld volgens geldende voorschriften.

Noten

1. Chijs, P. O. van der (1858) *De munten der voormalige graafschappen Holland en Zeeland* (Haarlem) 456/471, plaat 16.22.
2. De Witte, Alphonse (1896) *Recherches numismatiques*. Troisième article, *Revue belge de Numismatique* 52, 169-187, specifiek 178-179, plaat 4.4.
3. Gelder, H. Enno van & Marcel Hoc (1960) *Les monnaies des Pays-Bas Bourguignons et Espagnols* (Amsterdam) 29, nummer 54-4.
4. Vanhoudt, Hugo (2015) *De munten van de Bourgondische, Spaanse en Oostenrijkse Nederlanden en van de Franse en Hollandse periode* (Herent) 49 nummer 61.

catawiki

Unieke munten geselecteerd door onze experts

Ontdek elke week meer dan 2000 munten
en bankbiljetten, zorgvuldig geselecteerd door
onze gepassioneerde en toegewijde experts.

catawiki.nl

